

ДГ „Д-р Едгар Бороу”
ОБЩИНА ПЛОВДИВ
РАЙОН „ТРАКИЯ“

УЛ. „МАЕСТРО Г. АТАНАСОВ” № 16
тел.032/ 682334
тел. 0878 934 002
E-mail: e.borou@dg.plovdiv.bg

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР:
/Д. Христова/

Дата: 15.09.2026г

запичена информация на
основание ЗЗЛД

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ ЗАДЪЛЖИТЕЛНОТО ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ, ОБХВАЩАНЕТО И ЗАДЪРЖАНЕТО НА ДЕЦАТА В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА И ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ В ДГ „Д-Р ЕДГАР БОРОУ“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е разработена в съответствие с нормативната уредба в системата на предучилищното и училищното образование, националните политики за осигуряване на равен достъп до качествено образование и принципите на приобщаващото образование. Тя определя основните цели, приоритети, мерки и дейности на ДГ „Д-р Едгар Бороу“ за предотвратяване на отпадането от задължителното предучилищно образование, ограничаване на продължителните и необяснените отсъствия и осигуряване на пълноценно участие на всяко дете в образователния процес.

Програмата се основава на разбирането, че ранното детство е ключов период за развитието на познавателните, езиковите, социалните и емоционалните умения. Редовното участие в качествено предучилищно образование създава условия за социализация, развитие на комуникативните способности, изграждане на самостоятелност и формиране на положителни нагласи към ученето.

В научния доклад *Young Children Develop in an Environment of Relationships* на Националния научен съвет по детско развитие към Центъра за развитие на детето на Харвардския университет (2004) се подчертава значението на стабилните, подкрепящи взаимоотношения между децата и възрастните за развитието и ученето. Тези изводи обосновават необходимостта от позитивна емоционална среда, последователна педагогическа подкрепа и активно партньорство със семейството.

Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2019 г. относно системите за висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст поставя акцент върху достъпността, качеството и приобщаващия характер на образователните услуги. В този контекст превенцията на отпадането следва да се осъществява чрез ранно установяване на затрудненията, индивидуален подход и координирани действия на детската градина, семейството и компетентните институции.

Отпадането от образователната система е комплексно явление, което може да бъде свързано със социално-икономически затруднения, семейни обстоятелства, здравословни проблеми, езикови бариери, трудности при адаптацията или недостатъчно взаимодействие между семейството и образователната институция. Тези фактори често се проявяват съвместно и изискват индивидуална оценка на потребностите и подходящи мерки за подкрепа.

Особено важно е да се осигурят условия за редовно посещение на детската градина, усвояване на българския книжовен език, развитие на социалните умения и плавен преход към училищното образование. Превенцията следва да бъде насочена не само към установяване на отсъствията, но и към преодоляване на причините, които затрудняват участието на детето.

Настоящата програма е съобразена с особеностите на предучилищното образование и с необходимостта от изграждане на достъпна, сигурна и приобщаваща среда, в която всяко дете се чувства прието, подкрепено и мотивирано да участва в образователния процес.

II. НОРМАТИВНИ И НАУЧНИ ОСНОВАНИЯ

При разработването и изпълнението на програмата се отчитат:

1. Законът за предучилищното и училищното образование.
2. Наредба № 5 от 3 юни 2016 г. за предучилищното образование, с последващите изменения и допълнения.
3. Наредбата за приобщаващото образование, в приложимата ѝ редакция.
4. Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, с последващите изменения и допълнения.
5. Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2019 г. относно системите за висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст (2019/C 189/02).

6. Научни изследвания за ранното детско развитие, значението на взаимоотношенията между възрастните и децата и ролята на качествено предучилищно образование.

При прилагането на програмата се спазват действащите нормативни изисквания относно задължителното предучилищно образование, отчитането на отсъствията, подкрепата за личностно развитие, защитата на правата на детето и обработването на лични данни.

III. ОСНОВНА ЦЕЛ

Намаляване на риска от отпадане от задължителното предучилищно образование чрез осигуряване на равен достъп, редовно посещение, навременна подкрепа и ефективно взаимодействие между детската градина, семейството и компетентните институции.

IV. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

1. Осигуряване на условия за обхващане и задържане на децата в задължителното предучилищно образование.
2. Ранно идентифициране на децата с риск от нередовно посещение или отпадане.
3. Установяване и анализиране на причините за продължителните и повтарящите се отсъствия.
4. Повишаване на информираността на родителите относно значението на предучилищното образование и техните права и задължения.
5. Насърчаване на активното участие на родителите в образователния процес.
6. Осигуряване на подходяща педагогическа подкрепа съобразно индивидуалните потребности на децата.
7. Подпомагане на усвояването на българския книжовен език и развитието на комуникативните, познавателните и социално-емоционалните умения.
8. Създаване на позитивна и приобщаваща образователна среда, която стимулира детската активност, любознателност и принадлежност към общността.
9. Повишаване на професионалните компетентности на педагогическите специалисти за работа с деца с различни потребности.
10. Подобряване на координацията между детската градина, общинските структури, Регионалното управление на образованието и компетентните социални и здравни институции.

V. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

При изпълнението на програмата се спазват следните принципи:

- Равен достъп до качествено образование.
- Защита на най-добрия интерес на детето.
- Ранна превенция и навременна подкрепа.
- Индивидуален подход, съобразен с възрастта и потребностите на детето.
- Партньорство и доверие между семейството и детската градина.
- Приобщаване, толерантност и недопускане на дискриминация.
- Междуетноститионално сътрудничество и координация.
- Проследяване на резултатите и усъвършенстване на педагогическите практики.

VI. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Програмата е насочена към:

1. Децата в задължителна предучилищна възраст, които отсъстват често или продължително.
2. Децата, чието участие в образователния процес е затруднено от социални, икономически, семейни, езикови или здравословни обстоятелства.
3. Децата със специални образователни потребности и децата, които се нуждаят от допълнителна подкрепа за личностно развитие.
4. Децата, които срещат затруднения при адаптацията, общуването или включването в групата.
5. Родителите и семействата, които се нуждаят от информация, консултиране или съдействие.
6. Педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, участващи в дейностите по превенция и приобщаване.

VII. АНАЛИЗ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ

Рисковите фактори се установяват индивидуално, като се отчита взаимодействието между личностните особености на детето, семейната среда и условията за участие в образователния процес.

1. Социално-икономически фактори

- Материални затруднения и бедност.
- Жилищна несигурност или затруднен транспортен достъп.
- Ограничен достъп до социални и здравни услуги.

2. Семейни фактори

- Недостатъчна информираност за значението на редовното посещение.
- Трудности при ежедневната организация на посещението.
- Семейни кризи и други обстоятелства, които затрудняват участието на детето.
- Недостатъчна комуникация между родителите и детската градина.

3. Здравословни фактори

- Чести заболявания или хронични здравословни състояния.
- Увреждания и потребности от подходяща подкрепа.
- Други здравословни обстоятелства, които изискват съобразяване на организацията на образователния процес.

4. Образователни и езикови фактори

- Затруднения при адаптацията към детската градина.
- Недостатъчно владение на български език.
- Потребност от индивидуализирани педагогически подходи.
- Недостатъчно съобразяване на дейностите с възможностите и интересите на детето.

5. Психологически и социални фактори

- Тревожност при раздяла със семейството.
- Затруднения при общуването с връстници.
- Проблеми с емоционалната регулация.
- Недостатъчно чувство за сигурност и принадлежност към групата.

6. Институционални фактори

- Затруднения в комуникацията между участниците.
- Недостатъчна координация между институциите.
- Необходимост от подобряване на достъпността и индивидуалната подкрепа.

Установяването на рисковите фактори се извършва чрез наблюдение, анализ на посещаемостта, разговори с родителите и взаимодействие със съответните специалисти. Не се допуска определяне на дете или семейство като рискови единствено въз основа на етническа принадлежност, език, социален статус или здравословно състояние.

VIII. ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ И МЕРКИ

1. Превенция на нередовното посещение и отпадането

- Ежедневно отчитане на присъствието и отсъствията на децата.
- Своевременно установяване на повтарящи се или продължителни отсъствия.
- Изясняване на причините за отсъствията чрез комуникация с родителите.
- Предприемане на подходящи мерки за подкрепа съобразно конкретните обстоятелства.
- Водене и съхраняване на необходимата документация съгласно нормативните изисквания.
- Сътрудничество с компетентните институции при наличие на основания за това.
- Проследяване на резултатите от предприетите действия.

2. Работа с родителите

- Провеждане на родителски срещи, индивидуални консултации и тематични дискусии.
- Разясняване на значението на предучилищното образование и редовното посещение.
- Информирание за правата и задълженията на родителите съгласно действащата нормативна уредба.
- Организиране на практически работилници, беседи и съвместни занимания.
- Включване на родителите в празници, изложби и инициативи на детската градина.
- Използване на официалните комуникационни канали на институцията.
- Поддържане на уважителна и конструктивна комуникация между семейството и педагогическите специалисти.

3. Образователна интеграция и приобщаваща среда

- Прилагане на игрови, интерактивни и практически методи на педагогическо взаимодействие.
- Организиране на дейности за развитие на езиковите и комуникативните умения.
- Насърчаване на сътрудничеството, взаимопомощта и толерантността.
- Провеждане на дейности за развитие на социално-емоционалните умения и разрешаване на конфликти.
- Осигуряване на обща и при необходимост допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Прилагане на диференцирани педагогически подходи според потребностите на децата.
- Насърчаване на участието на всяко дете в живота на групата и детската градина.

4. Повишаване качеството на педагогическото взаимодействие

- Планиране на дейности, съобразени с възрастовите особености и индивидуалния напредък на децата.
- Използване на игри, приказки, песни, драматизации, изобразителни и практически дейности.
- Проследяване на развитието чрез наблюдение и подходящи диагностични процедури.
- Анализиране на резултатите и планиране на допълнителна подкрепа при установени затруднения.
- Създаване на позитивен психологически климат и емоционална сигурност.
- Организиране на дейности за плавен преход от предучилищното към училищното образование.

5. Квалификация на педагогическите специалисти

- Участие в обучения по приобщаващо образование, превенция на отпадането и взаимодействие със семейството.
- Провеждане на вътрешноинституционални обучения, дискусии, семинари и практически занимания.
- Обмен на добри практики между педагогическите специалисти.
- Повишаване на компетентностите за работа с деца с различни образователни потребности.
- Развитие на умения за ранно идентифициране на затрудненията и за конструктивна комуникация с родителите.

6. Междоинституционално сътрудничество

- Взаимодействие с общинската администрация и Регионалното управление на образованието.
- Сътрудничество със социалните и здравните институции в рамките на техните правомощия.
- Участие в координирани дейности за обхващане и подкрепа на деца в риск.
- Своевременен обмен на необходимата информация при спазване на изискванията за защита на личните данни.
- Привличане на партньори за образователни, културни и социални инициативи.

IX. КОНКРЕТНИ ДЕЙНОСТИ

1. Провеждане на информационни срещи с родителите за значението на предучилищното образование.
2. Ежедневно отчитане и периодичен анализ на посещаемостта.
3. Индивидуални разговори с родители при установени повтарящи се или продължителни отсъствия.
4. Организиране на открити педагогически ситуации и съвместни инициативи с родители.
5. Реализиране на кампания „Когато сме заедно, можем повече“.
6. Организиране на конкурс за детска рисунка на тема „Мечтите на децата“.
7. Провеждане на екологични инициативи, включително засаждане и отглеждане на растения в двора на детската градина.
8. Участие в подходящи общински, регионални и национални образователни и културни инициативи.
9. Организиране на езикови игри, литературни занимания и дейности за развитие на комуникативните умения.
10. Провеждане на дейности за развитие на социалните умения, екипната работа и разрешаването на конфликти.
11. Организиране на допълнителни занимания според интересите на децата и възможностите на детската градина.
12. Провеждане на квалификационни дейности и обмен на добри педагогически практики.
13. Сътрудничество с компетентните институции при установен риск за детето.
14. Периодична оценка на резултатите и планиране на последващи действия.

X. ОТГОВОРНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Директорът на детската градина:

- Организира, координира и контролира изпълнението на програмата.
- Осигурява условия за взаимодействие между педагогическите специалисти, родителите и компетентните институции.
- Проследява воденето на документацията и изпълнението на дейностите.
- Анализира резултатите и предприема коригиращи действия при необходимост.

Педагогическите специалисти:

- Отчитат присъствието и отсъствията съгласно установения ред.
- Наблюдават адаптацията, участието и развитието на децата.
- Поддържат регулярна комуникация с родителите.
- Идентифицират затрудненията и предлагат подходящи мерки за подкрепа.
- Участват в планирането и оценяването на дейностите.

Родителите:

- Съдействат за редовното участие на децата в задължителното предучилищно образование.
- Поддържат комуникация с педагогическите специалисти.
- Информират детската градина за обстоятелства, които влияят върху посещаемостта.
- Участват в подходящи инициативи за подкрепа на детското развитие.

Компетентните институции и партньорски организации:

- Съдействат в рамките на своите правомощия при установяване и преодоляване на рискове.
- Участват в координирани действия за осигуряване на достъп до образование и подкрепа за детето и семейството.

XI. ПРОСЛЕДЯВАНЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Изпълнението на програмата се проследява чрез периодичен анализ на посещаемостта, установените рискове, проведените дейности и резултатите от предприетите мерки.

Основни показатели за оценка са:

- Брой и дял на децата с повтарящи се или продължителни отсъствия.
- Брой установени случаи на риск и предприети действия за подкрепа.
- Брой проведени срещи, консултации и инициативи с родители.
- Брой реализирани езикови, социални и интеграционни дейности.
- Участие на децата в организираните дейности.
- Брой случаи на взаимодействие с компетентни институции.
- Промяна в посещаемостта и участието на децата след предприетите мерки.

Резултатите се анализират периодично от директора и педагогическите специалисти. При необходимост се планират допълнителни дейности, съобразени с установените потребности.

XII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат от изпълнението на програмата се очаква:

1. Подобряване на обхвата и редовната посещаемост на децата.
2. Намаляване на риска от отпадане от задължителното предучилищно образование.
3. По-ранно установяване на причините за отсъствията и затрудненото участие.
4. Повишаване на информираността и ангажираността на родителите.
5. Подобряване на езиковите, социалните, емоционалните и познавателните умения на децата.
6. Утвърждаване на позитивна, сигурна и приобщаваща образователна среда.
7. Повишаване на професионалните компетентности на педагогическите специалисти.
8. Укрепване на партньорството между детската градина, семейството и компетентните институции.
9. Създаване на устойчиви условия за плавен преход към училищното образование.

XIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящата програма се изпълнява чрез конкретни дейности, планирани в съответствие с годишния план на детската градина, установените потребности на децата и приложимата нормативна уредба.

Програмата се прилага при спазване на принципите на равнопоставеност, недискриминация, защита на правата на детето и поверителност на информацията.

При необходимост програмата се актуализира съобразно измененията в нормативната уредба, резултатите от оценката на изпълнението и потребностите на детската общност.

Програмата се утвърждава от директора на ДГ „Д-р Едгар Бороу“ и се прилага от датата на утвърждаването ѝ.